

**BOLESŁAW  
PRUS**

NA

WAKACJACH

Bolesław Prus

**Na wakacjach**

«Public Domain»

## **Prus B.**

Na wakacjach / B. Prus — «Public Domain»,

„...nagle jednak przyszły mi na myśl: jej dziki zapał i mój rozsądny takt wobec cudzego nieszczęścia...” Pewnego opanowanego, rozsądnego młodzieńca spotyka niespodziewana nieprzyjemność — jest świadkiem pożaru chałupy we wsi. Nie jest to wymarzona atrakcja wakacyjna, ale jeszcze bardziej przykra okaże się konfrontacja jego wyobrażenia o sobie samym z rzeczywistością. Mocne studium ludzkich postaw w obliczu niebezpieczeństwa. Bolesław Prus (właściwie Aleksander Głowacki) był świetnym obserwatorem, co znalazło odzwierciedlenie w jego twórczości — nikt tak jak on nie opisywał nastrojów i mechanizmów społecznych. Współpracował z wieloma gazetami, m.in. „Niwą” i „Tygodnikiem Ilustrowanym”, a ukazujące się w „Kurierze Warszawskim”, opisujące życie miasta, „Kroniki” cieszyły się dużą popularnością. Brał udział w licznych inicjatywach społecznych i oświatowych.

# Содержание

Конец ознакомительного фрагмента.

6

## Bolesław Prus

### Na wakacjach

Wieczorem, jak zwykle, przyszedł do mnie mój szkolny kolega. Mieszkaliśmy obaj na wsi o kilka wiorst od siebie i widywaliśmy się prawie co dzień. Był to przystojny blondyn, którego łagodne oczy mogły rozmarzyć niejedną kobietę. Mnie pociągał jego niewzruszony spokój i trzeźwość umysłu.

Tego dnia spostrzegłem, że coś mu dolega; patrzył w ziemię i gorączkowo uderzał się po nogach szpicrutą<sup>1</sup>. Nie uważałem za stosowne pytać go o powód widocznego zakłopotania, ale on sam zaczął.

– Wiesz – odezwał się – miałem dziś głupi wypadek.

Zdziwiłem się; było rzeczą prawie niepodobną, ażeby „głupi wypadek” mógł się zdarzyć tak panującemu nad sobą człowiekowi.

– Mieliśmy – mówił dalej – z rana we wsi pożar. Spaliła się chałupa...

– A tyś może skoczył w ogień?... – przerwałem mu trochę drwiącym tonem.

Wzruszył ramionami i zdawało mi się, że się lekko zarumienił; zresztą może mu padł na twarz blask zachodzącego słońca.

– Zapaliły się – ciągnął po przerwie – konopie na strychu u chłopa, a w kilka minut później strzecha.

Czytałem w tej chwili jakiś zajmujący rozdział Say'a<sup>2</sup>, ale na widok kłębow czarnego dymu i płomyków wydobywających się ze szczelin przy kominie, opanowała mnie filisterska<sup>3</sup> ciekawość i powlokłem się na miejsce. Ludzie byli przy robocie, więc zastałem zaledwie kilka osób: dwie baby lamentujące nad nieszczęściem, organiści<sup>4</sup>, która obrazem św. Floriana zażegnawała pożar, i chłopa, który medytował, trzymając w obu rękach pustą konewkę. Od nich usłyszałem, że chałupa zamknięta, bo gospodarz z kobietą wyszli w pole.

„Oto nasz system budowania!... – pomyślałem. – Dom płonie, jakby go prochem nabito...”.

Istotnie, w ciągu paru minut cały dach stał w płomieniu: dym gryzł w oczy, a ogień tak mocno przypiekał, że z obawy o żakietę<sup>4</sup>

---

<sup>1</sup> *szpicruta* a. *szpicrózga* – giętki pręt, zazwyczaj obciągnięty skórą, używany przy jeździe konnej. [przypis edytorski]

<sup>2</sup> *Say, Jean-Baptiste* (1767–1832) – ekonomista fr., twórca prawa rynków (zw. też prawem Say'a), mówiącego o tym, że podaż wytwarza popyt, człowiek jest niewolnikiem konsumpcji i nawet oszczędzanie jest odroczonej konsumpcją; Say jest autorem kilku ważnych publikacji z dziedziny ekonomii, z których najważniejszą jest *Traktat o ekonomii politycznej* (*Traité d'économie politique ou simple exposition de la manière dont se forment, se distribuent et se composent les richesses*, 1803). [przypis edytorski]

<sup>3</sup> *filisterska ciekawość* – tu: pusta ciekawość, gapiostwo; od: *filister* (z niem. *Philister*), dosł. absolwent uniwersytetu, członek korporacji studenckiej, przen.: mieszczuch, kołtun, człowiek małostkowy i ograniczony, pozbawiony wyższych aspiracji. [przypis edytorski]

<sup>4</sup> *żakiet* – dziś: żakiet; dopasowana marynarka. [przypis edytorski]

## **Конец ознакомительного фрагмента.**

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.